

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

Ontwerpbeschikking Omgevingsvergunning

Zaaknummer	0177ESUITE384552023 , 0177ESUITE65932025
OLO-nummer	7914285
Aanvrager	Orthros Medical B.V.
Aangevraagde activiteiten	Milieu, onderzoeklocatie met ingeperkt gebruik van genetische modificeerde stoffen voor medische doeleinden.
Locatie	Drosteweg 8 Raalte
Datum ontvangst aanvraag	7 juli 2023
Datum Ontwerpbeschikking	5 februari 2025

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING

I. Onderwerp

Op 7 juli 2023 is een aanvraag voor een omgevingsvergunning ontvangen van Orthros Medical. Het betreft een onderzoeklocatie met ingeperkt gebruik van genetische modificeerde organismen (ggo) voor medische doeleinden (o.a. onderzoek met gisten voor behandeling van artrose). De aanvraag heeft betrekking op enkele onderzoeksruimten in het gebouwencomplex aan de Drosteweg 8 in Raalte. De aanvraag is geregistreerd onder Olo-nummer 7914285. Het zaaknummers is 0177ESUITE65932025.

II. Besluit

Wij zijn voornemens te besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning en gelet op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de daarop betrekking hebbende uitvoeringsbesluiten en -regelingen een (omgevings)vergunning:

- op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e. (1° oprichten van een inrichting en 3° het in werking hebben van een inrichting) te verlenen voor een onderzoekslaboratorium aan de Drosteweg 8 in Raalte, voor ontwikkeling van medicijnen met behulp van genetisch gemodificeerde organismen groep I. Aan de verlening van de vergunning zijn voorschriften verbonden. Deze staan in hoofdstuk; *Voorschriften Milieu laboratorium ggo Drosteweg 8 Raalte* van dit besluit.

En tevens dat de volgende gegevens onderdeel uitmaken van deze beschikking:

- Floorplan ML-1 and GMO area IG 21-002_I,
Dit GMO gebied wordt beschouwd als een onderdeel van het totale complex (inrichting) aan de Drosteweg 8 in Raalte dat bestaat uit meerdere onderzoeksruimten en enkele bedrijfswoningen.

III. Ondertekening en verzending

Het college van burgemeester en wethouders van Raalte,
namens deze:

Teammanager Vergunningen Omgevingsdienst IJsselland

6 februari 2025

Dit document is door de OD IJsselland digitaal vervaardigd en daarom niet van een handtekening voorzien

Deze ontwerpbeschikking is verzonden aan de aanvrager.

RECHTSBESCHERMINGSMIDDELEN

Deze ontwerpbeschikking wordt bekendgemaakt door toezending aan de aanvrager. Daarnaast worden de ontwerpbeschikking en een kennisgeving gepubliceerd op 19 februari 2025 in Het Weekblad voor Salland en op internet op <http://www.officielebekendmakingen.nl>. De aanvraag en de ontwerpbeschikking met de daarbij horende stukken worden op grond van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 20 februari 2025 ter inzage gelegd. Inzage is mogelijk in de informatiehoek van het gemeentehuis aan de Zwolsestraat 16 in Raalte.

U kunt gedurende zes weken na de start van de ter inzage termijn eventuele, gemotiveerde zienswijzen tegen of adviezen over de ontwerpbeschikking indienen. Ook andere belanghebbenden kunnen dat. In de zienswijzen moet worden aangegeven op welke onderdelen van het ontwerpbesluit de zienswijzen betrekking hebben.

Schriftelijke zienswijzen stuurt u aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte, Postbus 140, 8100 AC Raalte.

Voor het naar voren brengen van een mondelinge zienswijze kunt u een afspraak maken bij de Omgevingsdienst IJsselland, telefoonnummer 088 525 10 50.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING	2
RECHTSBESCHERMINGSMIDDELEN	3
INHOUDSOPGAVE	4
VOORSCHRIFTEN MILIEU LABORATORIUM GGO DROSTEWEG 8 RAALTE	5
1 GENETISCH GEMODIFICEERDE ORGANISMEN	6
2 AFVAL(WATER)	7
2.1 ALGEMEEN	7
3 EXTERNE VEILIGHEID.....	8
3.1 BRANDVEILIGHEIDSOPSLAGKAST EN OPSLAG VAN GASFLESSEN ADR 2	8
OVERWEGINGEN	9
1. PROCEDURELE ASPECTEN	10
1.1. GEGEVENS AANVRAGER EN PROJECTBESCHRIJVING	10
1.2. HUIDIGE VERGUNNINGSSITUATIE	10
1.3. BEVOEGD GEZAG	10
1.4. COÖRDINATIE MET DE WATERWET	11
1.5. BEOORDELING VAN DE AANVRAAG.....	11
1.6. PROCEDURE	11
1.7. ADVIES EN VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN	11
1.8. WET NATUURBESCHERMING	11
1.9. RICHTLIJN INDUSTRIËLE EMISSIES (RIE) HET BESLUIT MER.	12
1.10. ACTIVITEITENBESLUIT, BAL	12
2. INHOUDELIJK TOETSING	12
2.1. BODEM	12
2.2. EXTERNE VEILIGHEID	13
2.3. GENETISCH GEMODIFICEERDE ORGANISMEN.....	13
2.4. LUCHT	15
2.5. ZEER ZORGWEKKENDE STOFFEN (ZSS)	16
2.6. GELUID.....	16
3. CONCLUSIE	16
BIJLAGEN	17
BEGRIPPENLIJST	17

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

**VOORSCHRIFTEN MILIEU LABORATORIUM GGO DROSTEWEG
8 RAALTE**

1 GENETISCH GEMODIFICEERDE ORGANISMEN

- 1.1.1 Op een centrale plaats binnen de inrichting moet een actuele registratie en bijbehorende plattegrondtekeningen worden bewaard (milieulogboek) waarop is aangegeven: het ggo-gebied met het daarbinnen gelegen overige deel ggo-gebied en de werkruimten waar activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen mogen worden verricht, onder vermelding van de categorie van fysische inperking. De registratie en plattegrondtekeningen moeten te allen tijden beschikbaar zijn voor inzage door een door het bevoegd gezag aangewezen toezichthoudend ambtenaar.
- 1.1.2 De ruimten met de aanduiding lab 1 tot en met 4 op de plattegrond ML-1 and GMO area IG 210-002-I, zoals aangegeven op de tot de aanvraag behorende plattegrondtekening, zijn bestemd als ggo-gebied(en). Het ggo-gebied moet beschermd zijn tegen toegang door onbevoegde personen.
- 1.1.3 Alle categorieën van fysische inperking moeten zich bevinden binnen het ggo-gebied. Het is niet toegestaan activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen uit te voeren op andere plaatsen in de inrichting dan binnen het (de) op tot aanvraag behorende plattegrond 2020-643 van 22-12-2022 aangegeven ggo-gebied(en).
- 1.1.4 In de inrichting zijn voor het werken met genetisch gemodificeerde organismen enkel stoffen aanwezig van fysische inperking op inperkingsniveau I.
- 1.1.5 Er moet een registratie worden bijgehouden van de status (categorie van fysische inperking) van een ruimte. Deze registratie moet binnen één van de ruimten in het GMO gebied (GMO area IG 210-002-I) aanwezig zijn.
- 1.1.6 De vergunninghouder informeert het bevoegd gezag over de namen van de biologische-veiligheidsfunctionaris (BVF), de onderzoeksleider (OL) en de verantwoordelijk medewerkers (VM). Het bevoegd gezag moet van elke wijziging die hierop betrekking heeft, direct schriftelijk worden geïnformeerd.

2 AFVAL(WATER)

2.1 Algemeen

- 2.1.1 Bedrijfsafvalwater mag uitsluitend in een openbaar vuilwaterriool worden gebracht, als door de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid ervan:
- de doelmatige werking niet wordt belemmerd van een openbaar vuilwaterriool of de bij een zodanig openbaar vuilwaterriool of zuivering technisch werk behorende apparatuur;
 - de verwerking niet wordt belemmerd van slib, verwijderd uit een openbaar vuilwaterriool of een zuivering technisch werk;
 - de nadelige gevolgen voor de kwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam zoveel mogelijk worden beperkt.
- 2.1.2 Bedrijfsafvalwater dat op het riool wordt geloosd afkomstig uit de ruimten zoals aangegeven als GMO lab moeten aan de volgende eisen voldoen:
- de temperatuur in enig steekmonster mag niet hoger zijn dan 30°C,
 - de zuurgraad, uitgedrukt in pH-eenheden, mag niet lager dan 6,5 en niet hoger zijn dan 10 in een steekmonster, bepaald volgens NEN-ISO 10523 (2012);
 - het sulfaatgehalte in enig steekmonster mag niet meer dan 300 mg/l bedragen, bepaald volgens
- Als de vergunninghouder gebruik wil maken van een andere analyse of methode, moet deze geaccrediteerd zijn door de Raad van Accreditatie, of moet door de vergunninghouder worden aangetoond dat verkregen analyseresultaten vergelijkbaar zijn met de analyse volgens de NEN-norm.
- 2.1.3 De volgende stoffen mogen niet worden geloosd:
- stoffen die brand- en explosiegevaar kunnen veroorzaken;
 - stoffen die stankoverlast buiten de inrichting kunnen veroorzaken;
 - stoffen die verstopping of beschadiging van een openbaar vuilwaterriool of van de daaraan verbonden installaties kunnen veroorzaken;
 - grove afvalstoffen en snel bezinkende afvalstoffen.
- 2.1.4 Met ggo besmet glaswerk en overige te wassen materiaal en materieel wordt alvorens dit geloosd geïnactiveerd om besmetting te voorkomen.
- 2.1.5 De te kweken cultuurvloeistof bedraagt maximaal 10 liter, tenzij er gewerkt wordt met een bioreactor.
- 2.1.6 Al het biologisch afval wordt verzameld in breukvaste, lekdichte containers die gesloten kunnen worden of in een gelijkwaardige verpakking. Het afval wordt geïnactiveerd alvorens het de inrichting verlaat.
- 2.1.7 De vergunninghouder moet gedragsvoorschriften hebben opgesteld en voorzieningen hebben getroffen ter voorkoming van nadelige gevolgen voor het milieu van het te lozen proceswater (spoelwater). De gedragsvoorschriften moeten worden nageleefd. De gedragsvoorschriften en voorzieningen moeten tenminste uitwerking geven aan:
- De wijze waarop invulling wordt gegeven aan een inzamelsysteem voor de verschillende categorieën van stoffen en preparaten die niet mogen worden geloosd.
 - Wijze waarop invulling wordt gegeven aan voorlichting van het personeel over deze inzamelsystemen.
 - Wijze waarop invulling wordt gegeven aan maatregelen die voortkomen uit de preventieve aanpak. Inhoud van een registratiesysteem met betrekking tot de aanwezige stoffen.

:

- 2.1.8 Vergunninghouder is verplicht de afvalstromen te scheiden, gescheiden te houden overeenkomstig bijlage 11 van de Activiteitenregelingen en gescheiden aan te bieden dan wel zelf af te voeren en daarvan een registratie bij te houden. Afvalstoffen dienen binnen een jaar verwijderd te worden uit de inrichting.

3 EXTERNE VEILIGHEID

3.1 Brandveiligheidsopslagkast en opslag van gasflessen ADR 2

- 3.1.1 De opslag van verpakte gevaarlijke (vloeï)stoffen die vallen onder de ADR-klassen, CMR stoffen genoemd in de richtlijn PGS 15 (versie 2016) moet in de speciaal daarvoor bestemde opslagvoorziening plaatsvinden en moet voldoen aan de volgende voorschriften van de PGS 15:

- vs (voorschriften) 3.3.1 en 3.3.2
- Paragraaf 3.11, vs 3.13.2

- 3.1.2 De opslag van gasflessen (ADR-klasse 2) moet in de speciaal daarvoor bestemde voorziening in de buitenlucht plaatsvinden en heeft een totale opslagcapaciteit van 500 liter, en voldoen aan de volgende voorschriften van de richtlijn PGS 15 (versie 2016):

- voorschriften 3.1.1, 3.1.3, 3.2.2, 3.2.6 t/m 3.2.10,
- voorschriften 3.4.10 en 3.4.11
- paragraaf 3.7, met uitzondering van voorschrift 3.7.5
- paragrafen 3.11 tot 3.19.1, met uitzondering van voorschrift 3.14.2
- voorschriften 6.1.2 en 6.1.3.
- voorschriften 6.2.2, 6.2.7, 6.2.9, 6.2.10, 6.2.11, 6.2.12, 6.2.13, 6.2.14, 6.2.15, 6.2.16, 6.2.17 en 6.2.18

en;

bedraagt afstand van de in de buitenlucht gesitueerde opslagvoorziening van meer dan 1.000 liter brandbare gassen in gasflessen gemeten naar de totale waterinhoud, en de dichtstbijzijnde woning/gebouw van derden ten minste 15 meter.

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

OVERWEGINGEN

1. PROCEDURELE ASPECTEN

1.1. Gegevens aanvrager en projectbeschrijving

Op 7 juli 2023 is een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen. Het betreft een verzoek van: Orthros Medical. Dit is een biotechnologisch ontwikkelingsbedrijf dat nieuwe geneesmiddelen en diagnostica ontwikkelt. In het bioveiligheidsniveau I laboratoria wordt gewerkt met genetisch gemodificeerde gisten, die niet pathogeen is voor de mens. Daarbij worden bioreactoren toegepast om gist te laten groeien, die de antilichaamfragmenten produceert als recombinante eiwitten. Orthros Medical doet hiervoor een aanvraag voor het gebruik van genetisch gemodificeerde organismen van categorie I (niet pathogeen) en verschillende chemicaliën welke essentieel zijn voor het proces.

1.2. Huidige vergunnings situatie

Dit is een voormalig onderzoekscentrum voor het houden en fokken van varkens. Een gedeelte van het complex is gesloopt en er hebben diverse uitbreidingen plaatsgevonden. Deze onderzoeksruimten voor ggo (genetisch gemodificeerde organismen) maakt deel uit van een gebouwencomplex voor divers onderzoek op het gebied van landbouw en veeteelt.

Voor het gehele gebouwencomplex (als faciliteit) is een melding Activiteitenbesluit (aim-sessie Alp44jbyqnv, zaaknr IJVI: 0177ESUITE696062023) verricht dat betrekking heeft op onder andere de installaties en rioleringen. Deze beschikking heeft betrekking op een vergunningplichtige activiteit zoals aangewezen in het Bor.

De activiteiten van de inrichting zijn genoemd in Bijlage I, onderdeel C van het Bor. De volgende categorieën zijn o.a. van toepassing:

Categorie	Omschrijving
21	Inrichtingen bestemd voor ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer 2013.
4	Opslag van gevaarlijke stoffen (brandveiligheidsopslag kast volgens PGS 15)

Op grond van categorie 21 is sprake van een vergunningplichtige activiteit.

Onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is dit enkel een meldingplichtige activiteit gezien de toegepaste groep. Op basis van het Omgevingsplan van de gemeente Raalte is dit een vergunningplichtige omgevingsplanactiviteit ex artikel 22.266.

1.3. Bevoegd gezag

Burgemeester en Wethouders van Raalte is bevoegd gezag voor de inrichting. Dit volgt uit artikel 2.4, tweede lid van de Wabo juncto artikel 3.3 eerste lid van het Bor, op grond van de activiteiten van de inrichting, genoemd in Bijlage I onderdeel C categorie 21 van het Bor.

1.4. Coördinatie met de Waterwet

De aangevraagde activiteit heeft geen betrekking op een inrichting waartoe een IPPC-installatie behoort. De coördinatieplicht is derhalve niet aan de orde.

Opgemerkt wordt dat de regels met betrekking tot de (indirecte) lozing vanuit deze inrichting onder de regeling genetisch gemodificeerde organismen valt. Daarbij zijn de lozingen vanuit het gehele complex geregistreerd met de melding Activiteitenbesluit.

1.5. Beoordeling van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

De aanvraag heeft betrekking op het oprichten van een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder e van de Wabo.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende activiteiten:

- milieu

1.6. Procedure

Deze beschikking is voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in paragraaf 3.3 van de Wabo. Gelet hierop zijn wij niet verplicht om van de aanvraag kennis te geven in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op andere geschikte wijze, tenzij bij de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag een milieueffectrapport (MER) moet worden gemaakt. Nu deze uitzonderingsgrond zich niet voordoet hebben wij geen kennis gegeven van de aanvraag bij indiening.

1.7. Advies en verklaring van geen bedenkingen

In de Wabo en het Bor worden bestuursorganen vanwege hun specifieke deskundigheid of betrokkenheid aangewezen als adviseur. Gelet op het bepaalde in artikel 2.26 Wabo, alsmede de artikelen 6.1 tot en met 6.5 van het Bor is er geen wettelijk aangewezen adviesorgaan. In het voortraject hebben wij dit project besproken met het Bureau GGO waarbij benadrukt werd dat dit een omgevingsvergunningplichtige activiteit blijft ook met de inwerkingtreding Omgevingswet.

1.8. Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is opgenomen dat deze wet aanhaakt bij de Wabo wanneer:

1. een activiteit plaatsvindt in of om een Natura 2000-gebied en deze activiteit de kwaliteit van de habitats en de habitats van soorten verslechtert (handelingen met gevolgen voor beschermde natuurgebieden), en/of;
2. een activiteit plaatsvindt waarbij in onvoldoende mate sprake is van het beschermen van inheemse plant- en diersoorten en het bewaken van de biodiversiteit tegen invasieve uitheemse plant- en diersoorten (handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten).

Wanneer het aanhaken van toepassing is, moet het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning de aanvraag doorsturen naar het bevoegd gezag voor de Wnb (Gedeputeerde Staten van de provincie) met het verzoek een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) af te geven. De aanvrager van de omgevingsvergunning is zelf verantwoordelijk om vooraf na te gaan of een activiteit invloed heeft op Natura 2000-gebieden en/of beschermde flora en fauna.

Aangezien er geen stikstof bij deze milieubelastende activiteit vrijkomt wordt niet verwacht dat hiervoor een toestemming nodig is in het kader van de gebiedsbescherming.

1.9. Richtlijn industriële emissies (RIE) het besluit mer.

Het betreft geen productielocatie op industriële schaal, door chemische of biologische omzetting, van farmaceutische producten maar een onderzoekslocatie en is daarmee niet vermeld in het besluit m.e.r.

1.10. Activiteitenbesluit, Bal

In het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Activiteitenbesluit) zijn voor een groot aantal activiteiten, die binnen inrichtingen plaats kunnen vinden, rechtstreeks werkende, algemene regels opgenomen. Sinds 1 januari 2024 is dit onder andere overgegaan naar het Beluif activiteiten leefomgeving.

Veel facilitaire milieubelastende activiteiten zijn geregeld met de melding voor het complete complex. Slechts een klein deel van het complex wordt gebruikt voor onderzoek met genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) en geldt daarvoor de vergunningplicht.

2. INHOUDELIJK TOETSING

Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij conform artikel 2.14, eerste lid onder a, b en c van de Wabo:

- de bestaande toestand van het milieu betrokken;
- met het milieubeleidsplan rekening gehouden;
- de best beschikbare technieken in acht genomen.

In de onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe. Wij beperken ons tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed (kunnen) zijn.

2.1. Bodem

Het (nationale) preventieve bodembeschermingsbeleid is vastgelegd in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Het uitgangspunt van de NRB is dat door een combinatie van voorzieningen en maatregelen (cvm) een verwaarloosbaar bodemrisico wordt gerealiseerd. Alleen in bepaalde bestaande situaties kan conform de NRB onder voorwaarden volstaan worden met een aanvaardbaar bodemrisico.

Op basis van de NRB worden de (voorgenomen) activiteiten beoordeeld en wordt bepaald welke combinatie van voorzieningen en maatregelen noodzakelijk is om tot een verwaarloosbaar bodemrisico te komen. Daarbij richt de NRB zich op de normale bedrijfsvoering en voorzienbare incidenten. Bodembescherming in situaties van calamiteiten wordt in het kader van de NRB niet behandeld. Een eventuele calamiteitenopvang die onlosmakelijk deel uitmaakt van de installatie, bijvoorbeeld in de vorm van een tank of opvangbassin, is wel een activiteit waar de NRB in voorziet. Tankputten en calamiteiten vijvers voor de opslag van verontreinigd bluswater worden in de NRB niet behandeld.

Binnen de inrichting vinden de volgende bodembedreigende activiteiten plaats:

- Handelingen met ggo en milieugevaarlijke stoffen.

Hiervoor gelden de direct werkende voorschriften uit het Activiteitenbesluit/Bal en de voorzieningen zoals beschreven in de Regeling genetisch gemodificeerde organismen

milieubeheer 2013 en de aanvullende gestelde voorschriften uit de PGS 15. Daarmee wordt een verwaarloosbaar risico verondersteld.

Na beëindiging van de activiteiten of een deel daarvan moet een eindonderzoek naar de kwaliteit van de bodem worden verricht. Dit is geregeld in de directe aangestuurde voorschriften voor *Laboratoria* uit paragraaf 4.55 van het Bal. Daarin zit de verwijzing naar het eindonderzoek en eventuele herstellplicht van 5.2.1 van het Bal.

2.2. Externe veiligheid

Ten behoeve van de op- en overslag van gevaarlijke stoffen zijn richtlijnen opgesteld in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) waarmee een aanvaardbaar beschermingsniveau voor mens en milieu wordt gerealiseerd. Deze PGS richtlijnen zijn vermeld als Nederlandse informatiedocumenten over BBT in de bijlage van de Mor. Voor de beoordeling van de aanvraag van de inrichting is de PGS 15 richtlijn relevant.

Met voorschriften wordt onder andere gesteld dat opslagen dienen te voldoen aan de PGS 15 en daarmee voldoet aan BBT.

2.3. Genetisch gemodificeerde organismen

In de inrichting worden activiteiten uitgevoerd met ggo's onder ingeperkt gebruik. Ggo's zijn organismen waarvan het genetisch materiaal is veranderd op een wijze die van nature niet mogelijk is door voortplanting of recombinatie en die het vermogen bezitten genetisch materiaal te vermenigvuldigen of over te dragen.

2.3.1. Europese regelgeving

Richtlijn 2009/41 is een Europese richtlijn die het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen regelt. Daarnaast zijn er nog andere Europese richtlijnen die betrekking hebben op het gebruik van ggo's maar deze hebben geen betrekking op ingeperkt gebruik. Het gaat dan om richtlijnen ten aanzien van de doelbewuste introductie van ggo's in het milieu, het in de handel brengen van ggo's als product of in producten en dergelijke.

2.3.2. Nationale regelgeving

In Nederland is de Europese regelgeving over activiteiten met ggo's geïmplementeerd in het Besluit ggo en bijbehorende Regeling ggo. Op 1 maart 2015 is het nieuwe Besluit ggo 2013 en de bijbehorende Regeling ggo 2013 in werking getreden. Er worden hierin drie soorten activiteiten onderscheiden:

- Ingeperkt gebruik, hiervan is sprake als er activiteiten worden verricht met ggo's in ruimten waarbij inperkende maatregelen verplicht zijn gesteld om het contact van ggo met de mens en het milieu te beperken. Het ingeperkt gebruik vindt vaak plaats in laboratoria maar ook in bijvoorbeeld speciale kassen of dierenverblijven. Dergelijke ruimten worden in dit kader ingeperkte werkruimten genoemd.
- De doelbewuste introductie in het milieu van ggo's voor overige doeleinden, waarbij ggo's vaak voor het eerst zonder dat specifieke inperkingsmaatregelen zijn getroffen in het milieu worden gebracht om te toetsen of zij aan bepaalde verwachtingen voldoen.
- Het in de handel brengen van ggo's als product of in producten en het gebruik van toegelaten producten.

In het Besluit omgevingsrecht () is bepaald dat inrichtingen waar activiteiten met ggo's onder ingeperkt gebruik plaatsvinden, vergunningplichtig zijn op basis van de Wabo. De inrichting is vergunningplichtig op grond van categorie 21.1 (Inrichtingen bestemd voor activiteiten met ggo's onder ingeperkt gebruik als bedoeld in het Besluit genetisch

gemodificeerde organismen milieubeheer 2013) van Bijlage I, onderdeel C, van het Bor. En blijft dit onder het omgevingsplan.

In het kader van de vergunningverlening op grond van de Wabo gaat het altijd om activiteiten met ggo's onder ingeperkt gebruik.

Het Besluit ggo en de bijbehorende Regeling zijn van toepassing op activiteiten met ggo's en deze hebben een rechtstreekse werking.

De ingeperkte werkruimten zijn ingedeeld in een aantal categorieën van fysieke inperking (afgekort met CFI), afhankelijk van de aard van het organisme (dier, plant of micro-organisme), type werkruimte en de mate van inperking. De mate van inperking, het inperkingsniveau (IP), wordt aangegeven met de Romeinse cijfers I tot en met IV, waarbij I het lichtste en IV het zwaarste regime is. Het betreft hier inperkingsniveau I.

De noodzakelijk te treffen inrichtings- en werkvoorschriften voor deze categorieën van fysieke inperking zijn vastgelegd in bijlage 9 van de Regeling ggo. Deze hebben een rechtstreekse werking en gelden dus naast deze vergunning.

In bijlage 9 van de regeling worden eisen gesteld aan de ML-I werkruimte zoals;

- afwerking van de ruimte
- aanduiding van het lab, namen en telefoonnummers BVF
- beperkte toegankelijkheid
- besmette kleding en desinfectie
- beperking verspreiding aerosol
- beperking volume bioreactor /cultuurvloeistof
- inactivatie lozing bioreactor

Om te garanderen dat de belangrijke aspecten aan bod komen in de omgevingsvergunning milieu is in artikel 2.55 van het Besluit ggo 2013 een instructiebepaling opgenomen. Op grond van dit artikel moeten in de omgevingsvergunning milieu voorschriften worden opgenomen met betrekking tot:

- de ligging van het ggo-gebied. In de omgevingsvergunning milieu wordt aangegeven waar precies het gebied ligt waarbinnen activiteiten met ggo's (mogen) plaatsvinden.
- de omvang van de ggo-activiteiten. In de omgevingsvergunning milieu moet per IP worden vastgelegd hoeveel en welk(e) CFI(s) binnen het ggo-gebied aanwezig zijn.
- het doorgeven van informatie over verantwoordelijke medewerkers. De namen van degenen die verantwoordelijk zijn voor de handelingen met de genetisch gemodificeerde organismen en voor het toezicht op en de controle van de veiligheid daarvan moeten worden doorgegeven aan het bevoegd gezag.
- het vastleggen dat alle categorieën van fysieke inperking zich bevinden in het ggo-gebied.

Ter ondersteuning van het Wabo bevoegd gezag bij het verlenen van de omgevingsvergunning milieu aan een inrichting waar met ggo's wordt gewerkt, is op 21 mei 2015 de Handreiking Besluit ggo 2013 voor het Wabo-bevoegd gezag gepubliceerd. Hierin is onder andere opgenomen dat de vergunningplicht in het kader van de Wabo er tevens voor zorgt dat:

- de integriteit van het ggo-gebied zeker wordt gesteld. In de omgevingsvergunning milieu moet beoordeeld worden of de beschermende functie van het ggo-gebied niet kan worden doorbroken door calamiteiten bij andere onderdelen van de inrichting.

- de inspraak wordt geregeld. Met de algemene inspraak op de omgevingsvergunning milieu wordt tevens de inspraak geregeld op het feit dat handelingen onder ingeperkt gebruik met ggo's plaatsvinden.

Activiteiten met ggo's en biologische veiligheid

In de omgevingsvergunning milieu heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid voor de inrichting voorschriften te stellen inzake onderwerpen die niet in de Regeling ggo zijn opgenomen, en die gezien moeten worden als onderdeel van een bredere beoordeling van de inrichting als geheel. Op deze wijze wordt de veiligheid voor de omgeving in het kader van de vergunningverlening beoordeeld.

Het bevoegd gezag beziet hiertoe onder meer de ligging van de betrokken delen van de inrichting ten opzichte van andere delen van de inrichting. Het bevoegd gezag beoordeelt verder:

- Het maximaal aantal aanwezige categorieën van fysische inperking;
- De begrenzing en bescherming van de integriteit van het ggo-gebied.

Gezien de voorzieningen en positionering van dit laboratorium is de biologische veiligheid en de integriteit van het ggo-gebied voldoende gewaarborgd.

2.3.3. Instructies aan het personeel

De Wm geeft de mogelijkheid voorschriften op te nemen over schriftelijke instructies en de vakbekwaamheid van in de inrichting werkzame personen. Het doel van de voorschriften is te voorkomen dat in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Voor werkzaamheden met ggo's zijn de werkinstructies vastgelegd in de Regeling genetisch gemodificeerde organismen. Controle op de naleving van deze werkinstructies is een bevoegdheid van het Ministerie van I en M.

2.3.4. Biologische-veiligheidsfunctionaris (BVF)

De regeling ggo 2013 regelt dat er een BVF moet zijn. De BVF heeft (namens de vergunninghouder) de verantwoordelijkheid voor het naleven van de wettelijke bepalingen met betrekking tot de uitvoering van de inrichtingseisen, de veiligheidsmaatregelen en de overige interne organisatie. Daarnaast moet ook per project / groep van activiteiten een onderzoeksleider (OL) of een verantwoordelijk medewerker (VM) worden aangesteld. Deze is onder andere verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en draagt in uitvoerende zin zorg voor de naleving van de veiligheidsnormen.

2.3.5. Voorschriften

In de vergunning is rekening gehouden met de instructievoorschriften opgenomen in artikel 2.55 van het Besluit ggo 2013. Er zijn voorschriften opgenomen voor de ligging van het ggo-gebied, voor het doorgeven van de namen van verantwoordelijk medewerkers, voor welke categorieën van fysische inperking binnen de inrichting zijn toegestaan en wat de omvang en locatie van die fysische inperking is.

Ook zijn voorschriften opgenomen om te kunnen beoordelen of de vergunninghouder zich houdt aan de vergunning met betrekking tot het inperkingsniveau (zoals het uitvoeren van ingeschaalde projecten in daarvoor geschikte of door het bevoegd gezag voorgeschreven ruimten).

2.4. Lucht

Het algemeen luchtbeleid is gericht op het voorkomen dan wel zo veel mogelijk beperken van emissies naar de lucht door het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT) en het voldoen aan de luchtkwaliteitseisen van bijlage 2 van de Wet milieubeheer.

Luchtemissies voor inrichtingen worden in beginsel gereguleerd door de algemene regels van het Activiteitenbesluit. Deze eisen zijn rechtstreeks geldend en daarom niet in deze vergunning opgenomen. Dit geldt ook voor de situatie na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

2.5. Zeer zorgwekkende stoffen (ZSS)

De voorschriften van artikel 2.4 van het Activiteitenbesluit en behorende Activiteitenregeling gelden, waaronder de minimalisatieverplichting en zijn van toepassing op het hele complex. De minimalisatieverplichting houdt in dat iedere vijf jaar aan het bevoegd gezag gerapporteerd moet worden over de mate waarin emissies van zeer zorgwekkende stoffen naar de lucht plaatsvinden en de mogelijkheden om die emissies te voorkomen c.q. te beperken. Inmiddels is dit in het Bal beschreven onder hoofdstuk 5.

2.6. Geluid

De geluidvoorschriften zoals genoemd in het Activiteitenbesluit onder paragraaf 2.8 zijn van toepassing op het gehele complex (meldingsplicht van o.a. de faciliteit). Nu is het niet meer zinvol voorschriften voor geluid op te nemen met de invoering van de Omgevingswet. Onder de Wabo was hoofdstuk 2.8 Geluidhinder niet van toepassing op inrichtingen type C zoals dat voor dit laboratorium het geval is. Nu het Omgevingsplan (bruidsschat) direct van toepassing is en vergelijkbaar is met die van het Activiteitenbesluit worden die voorschriften direct van toepassing met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en hebben betrekking op het gehele complex.

3. CONCLUSIE

Vanuit het toetsingskader dat betrekking heeft op de ggo-activiteiten van een inrichting kan worden geconcludeerd, dat de omgevingsvergunning kan worden verleend.

In deze beschikking zijn de voor deze activiteit relevante voorschriften opgenomen.

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

BIJLAGEN

BEGRIPPENLIJST

Voor de begrippen die niet in deze lijst zijn opgenomen refereren wij naar de definities zoals die zijn opgenomen in de geldende wet- en regelgeving (zoals het Activiteitenbesluit, de Activiteitenregeling, het Besluit omgevingsrecht, het Besluit externe veiligheid inrichtingen, de Wet geurhinder en veehouderij etc.)

Begrip	Definitie
Considerans	
BBT	Best Beschikbare techniek genoemd in een BBT document.
BREF	BAT Reference document. Een in Europees verband vastgesteld document waarin de BBT worden beschreven die specifiek zijn voor een bepaalde branche of activiteit.
E-PRTR	European Pollutant Release and Transfer Register.
Feestdagen	Feestdagen zoals gedefinieerd in de Algemene termijnenwet
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
InfoMil	Het informatiecentrum in Nederland over milieuwet- en regelgeving.
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control
ISO 14001	Milieumanagementsystemen - Eisen met richtlijnen voor gebruik, 2015
ISO 14051	Milieumanagementsystemen - Kostentoerekening van materiaalstromen - Algemeen raamwerk, 2011
MER	Milieueffectrapport
MJV	Milieujaarverslag
Onderneming	Een bedrijfseconomische definitie van een of meerdere vestigingen behorende tot een en dezelfde onderneming. Hoeft niet plaatsgebonden te zijn bij bijvoorbeeld een concern met een hoofdvestiging en een of meerdere nevenvestigingen.
PMV	Provinciale milieuverordening
PRTR	Zie E-PRTR.
REACH-verordening	REACH staat voor: Registratie, Evaluatie, Autorisatie en beperking van Chemische stoffen. REACH stelt beperkingen aan het gebruik van stoffen wanneer negatieve effecten ervan op mens en/of milieu bekend zijn, 18 december 2006.
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is een uitvoerende dienst van het Nederlandse ministerie van Economische Zaken.
Afval	

Mengen	Het samenvoegen van afvalstoffen die qua aard, samenstelling of concentraties aanwezige componenten niet met elkaar vergelijkbaar zijn. Onder 'mengen' wordt in ieder geval gevat: - het samenvoegen van afvalstoffen die vallen binnen verschillende afvalcategorieën van 'bijlage 5; Lijst met gescheiden te houden afvalstoffen'; - het samenvoegen van afvalstoffen met niet-afvalstoffen; - verdunnen van afvalstoffen; - het samenvoegen van afvalstoffen binnen één afvalcategorie.
Minimumstandaard	De minimale hoogwaardigheid van verwerking van afzonderlijke afvalstoffen of categorieën van afvalstoffen. De minimumstandaard vormt een referentie voor de maximale milieudruk die verwerking van (een categorie van) afvalstoffen mag opleveren. De standaard is een invulling van de afvalhiërarchie voor afzonderlijke afvalstoffen en vormt op die manier een referentieniveau bij de vergunningverlening voor afvalbeheer. Ook betreft het een uitwerking van de artikelen 3 en 4 van de kaderrichtlijn afvalstoffen.
Ontdoener	Persoon of bedrijf waar afval ontstaat en die zich van het afval wil ontdoen door het af te geven aan een inzamelaar, vervoerder handelaar, bewerker of verwerker.
Opbulken	Het samenvoegen van afvalstoffen die qua aard, samenstelling en concentraties vergelijkbaar zijn.
Overslaan	Verrichten van alle handelingen op één locatie, waarbij afvalstoffen vanuit of vanaf een opbergmiddel of transportmiddel in of op een ander opbergmiddel of transportmiddel worden overgebracht. Hieronder vallen bijvoorbeeld beladen, lossen, hevelen, enz. met bijvoorbeeld kranen, transportbanden en leidingen, maar het uitvoeren van iedere verwerkingshandeling (sorteren, scheiden, spoelen, mengen, etc. etc.) valt hier niet onder.
Sorteren	Scheiden van een mengsel van materiaalstromen of van samengestelde materialen gescheiden in de oorspronkelijke materiaalstromen.
Uitsorteren	Het handmatig scheiden van incidenteel voorkomende verontreinigingen uit een vrijwel schone materiaalstroom of uit een mengsel van vrijwel schone materiaalstromen
Afvalwater en waterbesparing	
Afvalwater	Alle water waarvan de houder zich, met het oog op de verwijdering daarvan, ontdoet, voornemens is zich te ontdoen, of moet ontdoen.
Bedrijfsafvalwater	Afvalwater (inclusief verontreinigd hemelwater), niet zijnde huishoudelijk afvalwater.
Bedrijfsriolering	Een stelsel van buizen, verbindingstukken en elementen zoals straat- en trottoirkolken, gootelementen, verzamelputten en installaties, zoals slibvangputten, olie-waterscheider en controleputten voor de opvang en afvoer van bedrijfsafvalwater.
Hemelwater	Alle neerslag, zoals regen, sneeuw of hagel.
Huishoudelijk afvalwater	Afvalwater dat vergelijkbaar is met afvalwater afkomstig van particuliere huishoudens.
Openbaar riool	Voorziening voor de inzameling en transport van afvalwater, als bedoeld in artikel 10.30 van de Wet milieubeheer.

Riolering	Bedrijfsriolering of openbare riolering.
Bodem	
AS SIKB 6700	Accreditatieschema Inspectie bodembeschermende voorzieningen, onderliggende protocollen en examenreglement, versie 3.0, februari 2018
BAOC	Een bewijs van aanleg onder certificaat, door de aannemer verstrekt.
Bedrijfsriolering	Een stelsel van buizen, verbindingstukken en elementen zoals straat- en trottoirkolken, gootelementen, verzamelputten en installaties, zoals slibvangputten, olie-waterscheider en controleputten voor de opvang en afvoer van bedrijfsafvalwater.
Bodemincident	Een incident waarvan op voorhand een redelijk vermoeden bestaat dat vrijgekomen stoffen de bodem zullen verontreinigen, dan wel een incident waarna door middel van lekdetectie of anderszins is vastgesteld dat bodemverontreiniging is opgetreden.
Bodemrisicodocument	Document dat inzicht geeft in het risico van bodemverontreiniging. Hiertoe wordt per bodembedreigende activiteit overeenkomstig de bodemrisicochecklist uit de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bepaald of met de aanwezige of voorgenomen combinatie van voorzieningen en maatregelen sprake is of zal zijn van een verwaarloosbaar bodemrisico.
BRL 2319	Aanleg vloeistofdichte voorzieningen met prefab verhardingselementen van beton.
BRL 2362	Aanleg vloeistofdichte voorzieningen in ter plaatse gestort beton.
BRL 2371	Het vloeistofdicht maken van draagvloeren van beton
BRL 2372	Aanleg vloeistofdichte voorziening in asfalt
BRL SIKB 7700	Beoordelingsrichtlijn Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening. Versie 1.3 oktober 2014.
CUR/PBV	Civieltechnisch Centrum Uitvoering Research en Regelgeving / Plan Bodembeschermende Voorzieningen.
CUR/PBV-aanbeveling 65	Ontwerp en aanleg van bodembeschermende voorzieningen, september 2005
CUR-rapport 196	Ontwerp en detaillering bodembeschermende voorzieningen, juli 2000
CUR Rapport 2001-3	Beheer bedrijfsriolering bodembescherming, ISBN: 9037604714, januari 2020
Kwalibo	Kwaliteitsborging in het bodembeheer als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit
NEN 5725	NEN 5725 : Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek, uitgever NEN ICS 13.080.01; 13.080.05, oktober 2017.
NEN-EN 13508-2:2003+A1:2011+ CNL1:2021/NEN-EN 13508-1:2012	Onderzoek en beoordeling van de buitenriolering - Deel 2: Coderingssysteem voor visuele inspectie, maart 2021
Verklaring vloeistofdichte voorziening	Een bewijs van inspectie waarmee aangetoond wordt dat een voorziening als vloeistofdicht wordt aangemerkt.
Vloeistofdichte vloer of voorziening	Vloer of voorziening direct op de bodem die waarborgt dat geen vloeistof aan de niet met vloeistof belaste zijde van de vloer of voorziening kan komen.
Energie en vervoersmanagement	

Energie-audit (bij EED)	Een energieonderzoek zoals bedoeld in de Tijdelijke regeling implementatie artikelen 8 en 14 Richtlijn energie-efficiëntie of de AMvB/Wet die de Tijdelijke regeling opvolgt. Een systematische procedure met als doel toereikende informatie te verzamelen omtrent het huidige energieverbruiksprofiel van een gebouw of groep gebouwen, van een industriële of commerciële activiteit of installatie of van private of publieke diensten, mogelijkheden voor kosteneffectieve energiebesparing te signaleren en kwantificeren en verslag uit te brengen van de resultaten.
Energiekosten	Alle kosten zoals vermeld op de eindafrekening van het energiebedrijf die samenhangen met het verkrijgen van aardgas, elektriciteit, warmte (uit een distributienet) en andere brandstoffen (stookolie, gasolie, diesel) voor de gebouwen, faciliteiten en processen in de inrichting, maar exclusief de kosten gemaakt voor brandstoffen voor motorvoertuigen. Voor aardgas moeten met name worden meegenomen basisprijs, brandstofheffing, calorische toeslag, energieheffing (regulerende energiebelasting), vastrecht en btw. Voor elektriciteit moeten met name worden meegenomen de kosten voor normaaluren en laagtariefuren (is afhankelijk van kWh-verbruik), kW-tarief continu en piekuren (is afhankelijk van het opgestelde vermogen), brandstofkosten, transformatorverliezen, energieheffing, vastrecht en BTW.
Energie-efficiëntieplan (EEP bij MJA3/MEE)	Het energie-efficiëntieplan (EEP) dat een deelnemer aan een MJA3/MEE opstelt. Dit plan moet elke 4 jaar worden geactualiseerd. Het EEP geeft inzicht in de energetische situatie en de te treffen energie efficiëntie maatregelen van de inrichting.
Energie relevante investeringsbeslissing	Een investeringsbeslissing vinden wij energierelevant wanneer deze een effect heeft op het jaarlijkse energieverbruik binnen de inrichting van meer dan meer dan 5.000 kWh en / of meer dan 2500 m3 aardgasequivalenten. Hieronder vallen onder meer aanschaf, renoveren of grootschalig onderhouden van verwarmingstoestellen, machines en apparaten, maar bijvoorbeeld ook het vervangen van verlichting.
Energie uitvoeringsplan	Het plan van aanpak waarin de drijver van de inrichting de termijn aangeeft waarbinnen zij de rendabele maatregelen toe zal passen binnen de inrichting.
Handreiking Vervoermanagement	Uitgave van Rijkswaterstaat WVL, versienummer 2 november 2017,
Onderneming	Een bedrijfseconomische definitie van een of meerdere vestigingen behorende tot een en dezelfde onderneming. Hoeft niet plaatsgebonden te zijn bij bijvoorbeeld een concern met een hoofdvestiging en een of meerdere nevenvestigingen.
Rendabele maatregelen	Maatregelen die een terugverdientijd hebben van vijf jaar of minder.
Terugverdientijd	De verhouding tussen het investeringsbedrag voor de maatregel na aftrek van eventuele subsidies en de jaarlijkse opbrengsten van de maatregel ten gevolge van de met de maatregel samenhangende energiebesparing en andere kostenbesparingen. In geval van een investering in een installatie voorzien van afzonderlijke energiebesparende componenten moet in plaats van het totaalinvesteringsbedrag worden gerekend met de meer investering ten opzichte van een installatie zonder de energiebesparende componenten. Voor de

	berekening van de financiële opbrengsten vanwege het nemen van de maatregel moet worden gerekend met de op het moment van het energiebesparingsonderzoek geldende kosten (tarieven) voor de betrokken inrichting. Er wordt geen rekening gehouden met de eventuele kosten van het (vervroegd) uit bedrijf nemen van een installatie en niet met rentekosten
Stand der techniek	Het hoogste niveau van technische ontwikkeling dat op een bepaald tijdstip is bereikt binnen een branche.
Externe Veiligheid	
Bedrijfsbrandweer	Een bedrijfsbrandweer conform de aanwijzingsbeschikking artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's dan wel een bedrijfsbrandweer welke is vastgesteld op basis van een goedgekeurd bedrijfsbrandweerrapport met daarin de informatie zoals gesteld onder artikel 7.2, eerste lid van het Besluit veiligheidsregio's.
ADN	Accord européen relatif au transport international des marchandises Dangereuses par voies de Navigation intérieures. Europese overeenkomst voor het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de binnenwateren.
AKI	Aangewezen keuringsinstelling.
Andere hernieuwbare brandstoffen	Andere hernieuwbare brandstoffen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel c, van richtlijn 2003/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 mei 2003 ter bevordering van het gebruik van biobrandstoffen of andere hernieuwbare brandstoffen in het vervoer.
ARIE	Aanvullende Risico-inventarisatie en evaluatie.
Brandbare (vloeistof)	Een vloeistof die zelf brandbaar is of waaruit onder voorzienbare bedrijfsomstandigheden een brandbaar gas, brandbare damp of brandbare nevel kan ontstaan (EN-IEC 60079-10). Een vaste stof vallend onder klasse 4.1 van het ADR. Een vloeistof die, in verpakte vorm, conform het ADR het etiket model nr. 3 draagt.
Brandbestrijdingssystemen	De repressieve middelen ter bestrijding van brand, zoals brandkranen (blusbootaansluitingen), handblusmiddelen (haspels en poederblussers), sprinklers, deluge, blusgasinstallaties etc.
Brandbeveiligingssystemen	Alle brandveiligheidsvoorzieningen, zoals de brandbestrijdingssystemen en de branddetectie en doormelding.
Emballage	Verpakkingsmateriaal, zoals glazen en kunststof flessen, blikken en kunststof cans, metalen en kunststof vaten of fiberdrums, papieren en kunststof zakken, houten kisten, big-bags en Intermediate Bulk Containers (IBC's).
Gasflessenbatterij (cilinderpakket)	Een verzameling flessen die aan elkaar zijn bevestigd en onderling door een verzamelleiding zijn verbonden en die als ondeelbare eenheid wordt vervoerd.
Giftige stoffen	Giftige stoffen geldt als bedoeld: voor het laden en lossen van tankwagens en ketelwagens het ADR; voor het laden en lossen alsmede de boord-boord verlading van schepen het ADN; voor opslagtanks en procesinstallaties de Wm.
IMDG-code	International Maritime Dangerous Goods Code. Internationale Handleiding voor het vervoer van gevaarlijke goederen in verpakte vorm

Installaties	Die onderdelen van de inrichting, die als een zelfstandige eenheid kunnen worden beschouwd. Installaties kunnen met elkaar verbonden zijn, bijvoorbeeld via pijpleidingen.
ISO 17020	Conformiteitsbeoordeling - Algemene criteria voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren, 2012
Keuring voor Ingebruikneming drukapparatuur	Een (eerste of hernieuwde) keuring voor ingebruikneming, uitgevoerd voorafgaand aan een eerste ingebruikneming van nieuwe drukapparatuur en indien van toepassing voorafgaand aan een hernieuwde ingebruikneming van bestaande drukapparatuur. (Verplichting op grond van het Warenwetbesluit drukapparatuur).
KIWA	Dienstverlenend centrum voor kwaliteitsbeheersing en onderzoek in de sectoren Drinkwater, Bouw en Milieu, www.kiwa.nl
KVI	Keuring Ingebruikneming drukapparatuur
LEL	Low Explosion Limit. Laagste concentratie (percentage) van een gas of damp in de lucht die tot een explosie kan leiden in aanwezigheid van een ontstekingsbron (vlam, hitte). Bij niveaus onder de LEL is er onvoldoende gas om een explosie te produceren (het mengsel is te 'arm').
Mutageen	Mutagene stoffen veroorzaken een permanente verandering in de hoeveelheid of de structuur van het genetisch materiaal in een cel.
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte, maart 2015
NEN-EN 12266-1	Industriële afsluiters - Beproeving van metalen afsluiters - Deel 1: Beproevingen, beproevingsprocedures en acceptatiecriteria - Verplichte eisen, april 2012.
NPR 1014: 2009 nl	Bliksembeveiliging- Leidraad bij de NEN-EN- IEC 62305, november 2009.
NEN-EN-IEC 62305-reeks	Deel 2
Ongewoon voorval	Elke gebeurtenis in een inrichting, ongeacht de oorzaak van die gebeurtenis, die afwijkt van de normale bedrijfsactiviteiten - met inbegrip van storingen in het productieproces en storingen in de voorzieningen (mits daaruit nadelige gevolgen voor het milieu voortkomen) van de inrichtingen alsook ongelukken en calamiteiten – en waardoor nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of dreigen te ontstaan.
Overvulbeveiliging	Een systeem dat de toevoer automatisch doet stoppen zonder tussenkomst van een operator. Onder fysiek onafhankelijk wordt verstaan: los van niveaumeting en met een apart stuursignaal.
Persistent	Niet of nauwelijks afbreekbaar
PGS 15	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15:2016 versie 1.0 (09-2016)
Procesinstallaties	Installaties waarin processen en andere handelingen worden uitgevoerd, inbegrepen de direct hiertoe behorende installaties voor de terugwinning, zuivering en/of vernietiging van producten, afvalstoffen, afvalwater en afvalgassen en voor tussenopslag van deze stoffen of voor de beveiliging

Reprotoxisch	Reprotoxische stoffen zijn stoffen met een mogelijk effect op de voortplanting en op de ontwikkeling van een ongeboren vrucht. De effecten kunnen zijn bij mensen, maar ook bij dieren of planten.
Respirabel stof	Respirabel is dat deel van het totaal stof dat kan doordringen tot in de longblaasjes. Het betreft stofdeeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 10 micrometer. De aerodynamische diameter van een deeltje is de equivalente diameter van een bolvormig deeltje met een dichtheid 1000 kg/m ³ dat een gelijke valsnelheid als dat deeltje heeft.
Toxisch	Toxische stoffen zijn in meer of mindere mate schadelijk voor organismen. Effecten kunnen optreden bij inademing, inslikken, contact met de huid, ogen of slijmvliesen. Een ander woord voor toxisch is giftig.
UPD	Uitgangspuntendocument. Het UPD is de grondslag voor ontwerp, uitvoering, beheer en inspectie van het Vastopgestelde Brandbeheersings- en Brandblussysteem (VBB-systeem) en omvat de uitgangspunten daarvoor.
VBS	Veiligheidsbeheerssysteem. In het VBS moet dat gedeelte van het algemene managementsysteem zijn opgenomen waartoe behoren de organisatorische structuur, de verantwoordelijkheden, de werkwijzen, de procedures, de processen en de hulpmiddelen welke het mogelijk maken het preventiebeleid voor (zware) ongevallen te bepalen en uit te voeren.
Veiligheidsstudie	Een systematische risicoanalyse om de relevante risico's van ongewenste situaties te kunnen identificeren en te beheersen
Verontreinigende stoffen	Stoffen die hinder of nadeel voor de gezondheid van de mens kunnen opleveren. Ook vallen hieronder stoffen die schade kunnen toebrengen aan dieren, planten of goederen. Dit kan gaan om op zichzelf staande stoffen, gezamenlijke stoffen of stoffen die in verbinding met elkaar staan.
VISA	Veiligheid Industriële Stookinstallaties voor het stoken van Aardgas
Vlampunt	De laagste temperatuur waarbij de stof nog genoeg damp afgeeft om tot ontbranding te kunnen komen wanneer deze in contact komt met een ontstekingsbron
Geluid	
Geluidsgevoelige bestemmingen	Gebouwen of objecten, aangewezen in het Besluit geluidhinder krachtens de artikelen 49 en 68 van de Wet geluidhinder (Stb. 1982, 465).
Geur	
Aanvaardbaar hinderniveau	Uitkomst van het afwegingsproces van onder andere de volgende aspecten: - toetsingskader; - geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten; - aard en waardering van de geur (hedonische waarde); - klachtenpatroon; huidige en verwachte hinder; - technische en financiële consequenties van maatregelen en gevolgen daarvan voor andere emissies; - de mate waarin getroffen maatregelen ter beperking van luchtemissies overeenstemmen met BBT uit BREF's en nationale BBT-documenten;

	- lokale situatie (onder meer planologische ruimte, sociaal-economische aspecten en andere lokale afwegingen); - historie van het bedrijf in zijn omgeving. OPMERKING Het aanvaardbaar hinderniveau voor veehouderijen verschilt met het bovenstaande en is geregeld via de Wet geurhinder en veehouderijen / het Activiteitenbesluit.
Europese geureenheid (ouE)	Eén Europese geureenheid is de hoeveelheid geurstoffen die, bij verdamping in één kubieke meter neutraal gas onder standaard condities, een fysiologische respons oproept bij een panel (detectiegrens) gelijk aan de respons die optreedt bij verdamping van 123 µg n-butanol (CAS-Nr. 71-36-3) in één kubieke meter lucht onder standaard condities (concentratie is 0,040 µmol/mol).
Geuremissie	Hoeveelheid geur die per tijdseenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden; De geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom .
Geurbelasting	Geurconcentratie in de omgeving (per tijdseenheid). De geurbelasting wordt uitgedrukt in Europese geureenheden per kubieke meter lucht bij een bepaalde percentielwaarde (ouE/m ³ als x-percentiel van de uurgemiddelde concentratie). De x-percentielwaarde vertegenwoordigt de tijdsfractie van een jaar waarvoor geldt dat gedurende deze tijdsfractie de geurconcentratie beneden deze aangegeven concentratie blijft of gelijk is aan deze waarde.
Geurconcentratie	Hoeveelheid Europese geureenheden per kubieke meter lucht (ouE/m ³) onder standaardcondities.
Geurdrempel	Geurconcentratie van één stof of van een mix van stoffen van één Europese geureenheid per kubieke meter.
Geuremissie	Hoeveelheid geur die per tijdseenheid wordt geëmitteerd uitgedrukt in Europese geureenheden. De geuremissie is gelijk aan de geurconcentratie in de geëmitteerde luchtstroom vermenigvuldigd met het debiet van de luchtstroom.
Geurimmissie	Geurconcentratie in de omgeving (per tijdseenheid).
NEN-EN 13725	Bepaling van de geurconcentratie door dynamische olfactometrie. (oktober 2006).
NEN-EN 15259	Luchtkwaliteit - Meetmethode emissies van stationaire bronnen - Eisen voor meetvlakken en meetlocaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting (oktober 2007).
Percentielwaarde	Tijdsfractie van het jaar dat een bepaalde geurconcentratie niet wordt overschreden. OPMERKING Een geurbelasting van 1 ouE/m ³ als 98-percentiel van de uurgemiddelde concentratie geeft bijvoorbeeld aan dat de geurconcentratie van 1 ouE/m ³ gedurende 2 % van de tijd (minder dan 176 h per jaar) wordt overschreden.
Lucht	
Genetische gemodificeerde organismen	

Activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen	Vervaardiging van of handelingen met genetisch gemodificeerde organismen.
Biologische veiligheidsfunctionaris	Biologische veiligheidsfunctionaris zoals bedoeld in de Regeling ggo 2013
Categorie van fysische inperking	Een specifieke combinatie van inperkingsmaatregelen overeenkomstig bijlage 4 en door de minister van I&M krachtens artikel 2.2 van het Besluit ggo 2013 gestelde regels.
Fysische inperking	voorzieningen aangebracht aan werkruimten, installaties en apparatuur, waardoor verspreiding van organismen, daaronder begrepen genetisch gemodificeerde organismen, wordt tegengegaan;
Genetisch gemodificeerd organisme	organisme, met uitzondering van menselijke wezens, waarvan het genetisch materiaal is veranderd op een wijze die van nature niet mogelijk is door voortplanting of natuurlijke recombinitie.
Ggo-gebied	Die delen van een inrichting die zijn bestemd voor activiteiten met genetisch gemodificeerde organismen, waarbinnen categorieën van fysische inperking liggen en die beperkt toegankelijk zijn.
Handelingen met genetisch gemodificeerde organismen	Activiteiten bestaande uit het vermeerderen, in Nederland invoeren, aan een ander ter beschikking stellen, toepassen, voorhanden hebben, vervoeren, zich ontdoen of vernietigen van genetisch gemodificeerde organismen.
Ingeperkt gebruik	Elke activiteit waarbij genetisch gemodificeerde organismen worden vervaardigd, in Nederland ingevoerd, toegepast, vervoerd, vernietigd of vermeerderd, dan wel waarbij het betreft het voorhanden hebben, aan een ander ter beschikking stellen of zich ontdoen van genetisch gemodificeerde organismen, indien bij die activiteit inperkingsmaatregelen worden gebruikt.
Inperkingsmaatregelen	Maatregelen van fysische, chemische of biologische aard die aanwezig zijn of worden toegepast, in combinatie met andere beschermingsmaatregelen om het contact van genetisch gemodificeerde organismen met mens en milieu te beperken, overeenkomstig door de minister van I&M krachtens artikel 2.2 van het Besluit ggo 2013 gestelde regels.
Inperkingsniveau I	Combinaties van inperkingsmaatregelen die een passende bescherming bieden voor het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen die geen of een verwaarloosbaar risico voor de gezondheid van de mens en het milieu inhouden, overeenkomstig door de minister van I&M krachtens artikel 2.2 van het Besluit ggo 2013 gestelde regels.
Inperkingsniveau II	Combinaties van inperkingsmaatregelen die een passende bescherming bieden voor het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen die weinig risico voor de gezondheid van de mens en het milieu inhouden, overeenkomstig door de minister van I&M krachtens artikel 2.2 van het Besluit ggo 2013 gestelde regels.
Inperkingsniveau III	Combinaties van maatregelen die een passende bescherming bieden voor het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen die enig risico voor de gezondheid van de mens en het milieu inhouden, overeenkomstig door de minister van I&M krachtens artikel 2.2 van het Besluit ggo 2013 gestelde regels.

Inperkingsniveau IV	Combinaties van maatregelen die een passende bescherming bieden voor het ingeperkt gebruik met genetisch gemodificeerde organismen die veel risico voor de gezondheid van de mens en het milieu inhouden, overeenkomstig door de minister van I&M krachtens artikel 2.2 van het Besluit ggo 2013 gestelde regels.
Micro-organisme	Elke cellulaire of niet-cellulaire micro-biologische entiteit met het vermogen tot replicatie of tot overbrenging van genetisch materiaal, met inbegrip van virussen, viroïden en dierlijke en plantencellen in cultuur.
ODG	Overig deel ggo-gebied, zijnde het ggo-gebied met uitzondering van de werkruimten waaraan een categorie van fysische inperking is toegekend.
Onderzoeksleider	Onderzoeksleider, bedoeld in artikel 8, eerste lid, onder a van de Regeling ggo 2013.
Organisme	Micro-organisme of andere biologische entiteit met het vermogen tot replicatie of tot overbrenging van genetisch materiaal
Richtlijn 2009/41: richtlijn nr. 2009/41/EG	Richtlijn 2009/41: richtlijn nr. 2009/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 6 mei 2009 inzake het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen (PbEU L 125).
Risicobeoordeling	beoordeling van risico's voor de gezondheid van de mens of het milieu welke ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen met zich mee kan brengen.
Verantwoordelijk medewerker	verantwoordelijk medewerker, bedoeld in artikel 8, eerste lid, onder b van de Regeling ggo 2013.
Vervaardigen van genetisch gemodificeerde organismen	Activiteiten die tot doel of tot gevolg hebben dat één of meerdere genetisch gemodificeerde organismen ontstaan.